

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fejér Megyei Bíróság, mint másodfokú bíróság a Dr. Kéri Szonja ügyvéd (cím) által képviselt **felperes neve** (cím) felperesnek - a dr. Liva Erika ügyvéd (cím) által képviselt **alperes neve** (cím) alperes ellen munkaviszony megszüntetése jogellenességének megállapítása tárgyában indított perében a **Székesfehérvári Munkaügyi Bíróság ügyszám** számú ítélete ellen a felperes által 44. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán az alulírott helyen és napon, nyilvános tárgyaláson meghozta, és kihirdette az alábbi

í t é l e t e t :

az elsőfokú ítélet fellebbezéssel támadott részét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 60.000,- (Hatvanezer) Ft (az áfa összegét is magában foglaló) másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság elutasította a keresetet, mert megítélése szerint az alperes nem sértette meg a munkaviszony megszüntetésére vonatkozó szabályokat. Ugyanakkor - megállapítván, hogy a munkaviszonyt maga a felperes szüntette meg egyoldalú, jogellenes módon, és elszámolási hiánya is keletkezett - a viszontkereset szerint marasztalta a felperest.

A felperes a fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását és keresete teljesítését, valamint a viszontkereset elutasítását kérte.

Nézete szerint az elsőfokú bíróság a jogvita kérdések érdemi megítéléséhez szükséges tényállást pontatlanul, a bizonyítékok okszerűtlen, egyoldalú mérlegelésével állapította meg, ezért következtetése a munkaviszony mikénti megszűnését, jutalék-követelését, de a viszontkereset tárgyát illetően is megalapozatlan. Állította, hogy a különösen kedvező jutalékfeltételek ígéretében bízva adta fel korábbi egzisztenciáját és vállalt munkát az alperesnél. A forgalmazás után járó külön díjazás kikötését a tulajdonosok tanúvallomása sem cáfolja, a jutalék elszámolás pedig az alperesnél - úgy látta - nem volt példa nélkül való.

Tagadta, hogy maga lépett volna ki az alperesi cégtől, hangsúlyozva, hogy ilyenét döntésének ésszerű motívuma nem is lehetett. Ezzel szemben az előzmények, így az, hogy a tulajdonosok és az ügyvezető összeférhetetlenségét, a cég érdekeit sértő vélelmezett magatartását tették szóvá, a munkaviszony munkáltató általi megszüntetésének szándékát támasztják alá.

Mindezek miatt a viszontkereseti igényeket is megalapozatlannak tartotta, és szerinte a rendelkezésre álló bizonyítékok az alperes elszámolásból eredő követelését sem igazolják.

Az alperes az elsőfokú határozat helybenhagyását kérte.

A felperes előadásával szemben változatlanul tagadta, hogy a jutalékos díjazásra ígéretet tett, vagy köztük ilyen tárgyú megállapodás létrejött volna. Másfelől viszont - szerinte - a felperesnek nagyon is vonzó lehetett a sok egyéb béren kívüli juttatás (szolgálati gépkocsi és telefon magáncélú használata, építőanyag nagykereskedelmi ár alatti beszerzésének lehetősége, kedvező hitelfelvetelek biztosítása), a további előnyökről (vállalkozási-, üzleti tevékenység folytatásához kedvezőbb feltételek) nem beszélve. Ezek a kedvezmények - nem pedig a jutalék reménye - ösztönözhatték a felperest arra, hogy korábbi állását, lakását feladja, átköltözzék a Dunántúlra, és nála (az alperesnél) vállaljon munkát.

Véleménye szerint a munkaviszony munkáltató általi megszüntetésének tényét a másodlagosan (a felperes által) informált tanúk vallomásai nem bizonyították kétséget kizáróan. A felperes egyoldalú és azonnali hatályú szerződésbontó akaratát (ráutaló magatartását) illetően viszont - a motivációtól függetlenül - egyértelmű (közvetett) bizonyítéknak tartotta azt a tény, miszerint a felperes az adott napon munkaeszközeit hátra hagyva, véglegesen, a visszatérés szándéka nélkül távozott a cégtől.

Azt nem vitatta, hogy a munkaviszony megszűnésekor kiállítandó igazoláson a „megszüntetés a dolgozó részéről” jogcímet tüntette fel, amely a jogszerű kilépés egyik lehetőségeként jön szóba. Mindezek ellenére a felperes eljárásának alaki- és érdemi hiányosságaira, az MT. 101. §-a szerinti igényei megalapozottságára hivatkozott. Továbbra is tagadta ugyanakkor, hogy a felperes az általa nem vitatottan átvett pénzeszközökkel - valamint az annak terhére beszerzett lappal - megfelelően elszámolt volna.

A fellebbezés az alábbiak szerint alaptalan:

A megyei bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az érdemi kérdések elbírálásához szükséges tényállást a bizonyítékok okszerű mérlegelésével, lényegét tekintve helytállóan állapította meg, s annak alapján megalapozott jogi következtetésre jutott mind a munkaviszony megszűnését, mind a jutalékjogosultságot, mind pedig a viszontkereseti követelésekre vonatkozóan.

A tényekből kitűnően a felek a munkaviszony feltételeire vonatkozó megállapodásukat írásban nem rögzítették, munkaszerződést nem írtak alá. A perben egymásnak ellentmondóan más-más szerződéstervezetről tettek említést, és az írásba foglalás megghiúsulását is különböző okokkal magyarázták.

A felperes azt hangoztatta, hogy a megismert (az alperes által aláírásra átadott) változatot kifogással illette ugyan, de aztán e kérdésben nem tárgyaltak tovább (6. sz. jegyzőkönyv 3. oldal).

Hangsúlyozandó, hogy az írásba foglalás elmulasztása miatti érvénytelenségre kizárólag a munkavállaló és legfeljebb a munkába lépését követő 30 napon belül hivatkozhatott volna. Mivel ez elmaradt, a kötelelem érvényes létrejötté a szerződés alaki hibája ellenére nem vitatható.

Írásbeli munkaszerződés hiányában viszont a felperes tartozott bizonyítani a perben, hogy javadalmazását illetően a felek az általa hivatkozott feltételekben állapodtak meg, azaz hogy szerződés szerint, illetve az alperes vállalása, ígérete alapján őt munkateljesítménye, a bonyolított forgalom után jutalék illette volna meg. A felperes által felhozottak, illetve a közvetlen és közvetett bizonyítékok azonban a jutalékjogosultságát nem igazolják.

Az alperes cáfolta, hogy akár a felperesnek, akár bármely más munkavállalójának jutalék feltételeket határozott volna meg, jutalékot fizetett volna. A tulajdonos B.I. ügyvezetőnek azon kijelentése, hogy a társaság nyereségessége függvényében mérlegelték valamiféle honorárium kifizetését, a jutalékkal, mint alanyi joggal kapcsolatos megállapodást nem bizonyította. Másról van ugyanis szó az előre meghatározott feltételek szerinti jutalékfizetés, vagy premizálás esetében, és másról akkor, ha a munkáltató mérlegelési jogkörében, azaz saját belátása szerint, utólag dönt az ösztönző, és/vagy elismerést kifejező jutalmazásról.

A jogviszony eltérő jellegéből következően e kérdés tekintetében annak sincs perdöntő jelentősége, hogy az alperes valamely szerződéses partnerének a korábbiakban valamikor forgalmi jutalékot állapított meg és fizetett.

A felperes illetén jogosultságát közvetett bizonyítékok, illetve az e körben kifejtett egyéb érvek sem támasztják alá. Nem kétséges, hogy egy munkahelyváltással kapcsolatos döntés során jelentős súllyal eshet latba a reménybeli kedvezőbb jövedelem ígérete. Ebből azonban önmagában nem következik az, hogy a perbeli esetben a döntő motívum egyértelműen és kétséget kizáróan a munkáltató jutalékra vonatkozóan tett ígérete lett volna, hiszen nem vitatott tény, hogy a felperes számos más előnyben, béren kívüli juttatásban is részesült az alperesnél.

A felperes indítványára meghallgatott tanúk csak másodkézből, nevezetesen a felperestől származóan rendelkeztek bizonyos ismeretekkel a javadalmazásra vonatkozóan. Nyilatkozataikban csak általánossággal utaltak a felperesnek ígért, tudomásuk szerinti kedvező bérezésről. A dolgozóval baráti kapcsolatot ápoló R.P. „úgy emlékezett”, hogy amikor a felperessel telefonon beszélgettek a jó ajánlatról és a jó fizetésről, akkor „volt szó jutalékról is”.

Egy korábbi munkatárs N. B. is csak magától a felperestől hallotta, hogy fizetésének összege az alperesnél ugyan nem sok, a jutalék összege viszont igen, ez utóbbit azonban nem kapta meg. Az egyéb, az elsőfokú bíróság által is értékelt, a jutalékkikötést cáfoló peradatok és tanúvallomások mellett azonban a fenti bizonyítékok a munkavállaló jogosultságát nem igazolják.

Az elsőfokú bíróság jutalékkérdéssel kapcsolatos álláspontját támadó fellebbezési okfejtés mindebből következően megalapozatlan.

Az elsőfokú bíróságnak a munkaviszony megszüntetésére vonatkozó következtetései a fellebbezésben kifejtettek ellenére ugyancsak helytállóak.

Közvetlen, vagy közvetett eszközökkel a felperes tartozott bizonyítani, hogy a perbeli, 2004. májusi időpontot követően a munkavégzési kötelezettségének azért nem tett eleget (nem tudott eleget tenni), mert az alperes törvénysértő módon, szóban (telefonon) felmondott neki.

A felperes szerint a peradatok azt igazolják, hogy valójában a munkáltatónak állt érdekében a munkaviszony megszüntetése. Külön hangsúlyozta, hogy a 2004. májusi esetet megelőzően őt a társaság menedzsentje felelősségre vonta a cég üzleti tevékenységével konkuráló állítólagos „összeférhetetlen” magatartása miatt. Úgy vélte, hogy már önmagában ez a munkaviszony munkáltató általi megszüntetésének szándékára valló körülmény.

A munkaviszony megszüntetése mögötti, csak feltételezhető munkáltatói, illetve dolgozói motivációk azonban egyértelmű következtetésekre nem teremtenek alapot.

Jóllehet az alperesnél valóban megfogalmazódtak kritikai észrevételek a felperes vélelmezett, a cég üzleti érdekeit sértő magatartása miatt, peradat viszont az is, hogy a felperes a társaság számára gazdaságilag különösen jelentős üzletnév üzlet (pozitív) kulcsszereplője volt. Az üzletet ő hozta a cégnek, ezért a jó szerződéses partneri kapcsolat fenntartása jegyében (további) foglalkoztatásához az alperesnek alapvető érdeke fűződött.

A jogviszony megszüntetése mögötti indítékok taglalása során nem mellőzhető azon körülmények értékelése sem, amelyek a felperes személyében, helyzetében rejlenek.

A felperes a perbeli májusi napokat megelőzően szembesült a tulajdonosi kör méltatlannak tartott kritikájával, elégedetlen volt javadalmazásával, továbbá számolhatott saját vállalkozása felfuttatásával, korábbról eredeztethető üzleti kapcsolatai továbbvitelével is.

Az elsőfokú bíróság a felek indítványai szerint széleskörű bizonyítást folytatott le a munkaviszony megszüntetésével kapcsolatos ténybeli körülmények felderítése végett. Az ellentmondásokat tartalmazó tanúvallomások egyrészt a tulajdonosoktól és alkalmazottaktól származnak, másrészt a felperes személyes előadásán, áttételes információkon alapulnak.

A közvetlen és közvetett bizonyítékokat mérlegelve, a felek összes tanúinak feltehető elfogultságát is szem előtt tartva, minden kétséget kizáróan ítéleti bizonyossággal nem volt megállapítható, hogy munkáltatói felmondás történt volna.

Ehhez képest tényként csupán az volt rögzíthető, hogy a felperes a perbeli májusi napon munkaeszközeit leadta, hátrahagyta, munkavégzési kötelezettségének a továbbiakban nem tett eleget, aztán a jogviszonya állítólagos megszüntetését hosszabb időn át nem is kifogásolta.

Mindezekből az elsőfokú bíróság helyesen vonta le azt a következtetést, hogy a munkaviszonyt a felperes az alakszerűségek betartása nélkül, tehát jogellenesen, maga szüntette meg.

Az MT. 101. §.(1) bekezdés rendelkezéseire alapított viszontkereseti igények ennek alapján megalapozottak, az általán kártérítés összegében történő elsőfokú ítéleti marasztalás jogszerű.

A további viszontkereseti igények tekintetében abból kellett kiindulni, hogy a felperes a szóban forgó összeget általa nem vitatottan átvette a cég megrendelőjétől (név). Ez esetben is a felperes tartozott bizonyítani, hogy a birtokába jutott összeggel elszámolt, azt az alperesnek átadta. Arra nézve, hogy a felperes az e pénzből vásárolt laptopot az alperes ügyvezetőjének leadta, a fennmaradó összeggel pedig elszámolt, okirat, átvételi elismervény, bizonylat nem áll rendelkezésre. A fellebbezésben hivatkozott tanúvallomás (tanú neve M-i Városi Bíróság előtt tett nyilatkozata; 9. számú irat melléklete) mindösszesen azt igazolja, hogy tanú neve, az alperes megrendelője számára

K.Gy. ügyvezető nyugtázta, hogy a megrendelő által fizetett összeget a felperes átvette, azt részéről kiegyenlítettnek tekinti.

A felperes a laptop, valamint a fennmaradt összeg átadására nézve olyan bizonyítékokat nem szolgáltatott a perben, amely elszámolás alapját képezhetné, amely elszámolási kötelezettsége teljesítését igazolná.

Azon felvetés, hogy az alperes ügyvezetője - valamikor a fenti értékesítést és beszerzést követően - a házi pénztárba befizetést teljesített, önmagában, egyéb azonosításra szolgáló bizonylatok nélkül a felperes állításainak kétséget kizáró alátámasztására semmiképpen sem alkalmas. Elszámolási kérdésekről lévén szó, ez esetben nem annak van jelentősége, hogy a felperes által előadottak életszerűnek bizonyulnak-e, hanem annak, hogy a munkavállaló az ezzel kapcsolatos kötelezettségét tényszerűen, bizonyítottan teljesítette-e.

Az eredménytelenül fellebbező felperes köteles megtéríteni az alperes másodfokú perköltségét (Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó 78. §. (1) bekezdés).

Székesfehérvár, 2009. január 14.

Dr. Varga Péter Pál
előadó bíró

. Kozma Tamás
a tanács elnöke

. Kaló Zsuzsanna
bíró